



Izhaja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravišstvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—.

LETO II.

Ljubljana, ponedeljek 15. oktobra 1923.

Štev. 38.

Apel bolgarskih sodrugov.

PISMO SODRUGA GJORGA DIMITROVA, SEKRETARJA SPLOŠNE
DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE BOLGARIJE.

Sekretarijatu Mednarodne Strokovne Federacije

AMSTERDAM.

Izvrševalnemu odboru Rdeče Strokovne Internacionale

MOSKVA.

Dragi sodrugi!

Z prevratom od 9. junija t. l. so se polastili vlade v Bolgariji fašistični uzupatorji. Da bi se obdržali na vladi, so začeli s strašnim reakcionarnim navalom proti celokupnemu delavskemu ljudstvu, posebno proti delavstvu.

Ta reakcionarni profidelavski naval je dosegel vrhunec 12. septembra, ko je vlada pod izgovorom, da se komunisti pripravljajo na revolucijo, vrgla v ječe čez 2000 funkcionarjev delavskih in kmetijskih organizacij in poskušala dobiti v svoje roke še toliko drugih, ki so uspeli, da se umaknejo prvi aretacije. Zaprti so delavski klubi, razpuščene delavske organizacije in zatrt je delavski tisk.

Ob tej priliki proglašeno 24 urno generalno stavko so uzupatorji zadušili s silo. To nasilno udušenje generalne stavke je izzvalo povsod protestne demonstracije in protestne shode.

Vsa sredstva za legalno borbo za zaščito delavskih mas so bila onemogočena in sirovo nasilje je zavladalo po celi deželi, na vaseh in v mestih.

Tako je bil izzvan in usiljen delavskemu ljudstvu septemberski upor, zoper uzurpatorsko in nasilno vlado bankirjev, špekulantov in generalov.

Vkljub izvanredni enodušnosti in navdušenju v vrstah bojujočih se delavcev in kmetov in vkljub največje pripravljenosti boriti se do svoje zmage, je delavski razred bil premagan od vladnih band, največ vsled tega, ker je kmetom in delavcem primanjkovalo orožja, medtem ko je vlada razpolagala v izobilju z artilerijo in municijo in angažirala tudi desettisoče Wranglovcev, ki so se nahajali v Bolgariji.

Udušivši na ta način ta ljudski upor, se je vrgla sedaj vlada na mirno neoboroženo prebivalstvo. Zaporji in ječe so prenapolnjene z delavci in kmeti. V zaporih se zaprte zverinsko muči. Mnoge se ubija in strelja brez obsodbe. Veliko družin upornikov je razpršenih. Cele vasi bombardira in požiga vladna artilerija. Prebivalstvo, katero beži iz zažganih vasi, se strelja s strojnimi. Železničarje, telegrafsko in pošto uslužbenstvo, učitelje, rudarje, člane naših strokovnih organizacij se izganja in internira v zapuščene kraje v notranjosti dežele, kjer so obsojeni na smrt vsled gladi. Preki sod izreka neprestano smrtno obsodbo.

Strašna zverstva in zločini vlade so nepopisni.

V imenu celega bolgarskega naroda in tisočev padlih žrtev se Splošna Strokovna Zveza Bolgarije obrača Mednarodni Strokovni Internacionali v Amsterdamu in Rdeči Strokovni Internacionali v Moskvi in preko njih vsem pripadajočim strokovnim organizacijam v Angliji, Franciji, Nemčiji, Avstriji, Belgiji, Švici, Čehoslovaški, Rusiji, Skandinavskih deželah, Jugoslaviji, Rumuniji in Grški, kakor tudi v vseh drugih deželah, z navdušeno toplim apelom, da povsod vzdignejo svoj mogočen glas protesta proti temu nečuvnemu vandalizmu in da po mogočnosti podprejo bolgarski proletarijat v teh težkih dneh.

Splošna Delavska Strokovna Zveza Bolgarije trdno veruje, da se bodo vse delavske strokovne organizacije, brez razlike njihovih političnih tendenc, v polni meri odzvale in da bodo izpolnile svojo mednarodno proletarsko solidarnost napram svojim bratom v Bolgariji, ki preživljajo strahoto zverskega belega terorja in da jim bodo prožile svojo moralno in materijelno pomoč.

Oprto na to mednarodno pomoč, bo bolgarsko delavstvo počasi izdržalo težke udarce podivjane buržuazije, zacelilo bo rane poraza in postavilo se zopet na noge in skratilo bo po svoje končne zmage nad reakcijo in kapitalizmom.

5. oktobra 1923.

Sekretar

Splošne Delavske Strokovne Zveze

Bolgarije:

Gjorgje Dimitrov.

SODRUGI IN SODRUŽICE!

Naša dolžnost je in naša mednarodna solidarnost zahteva, da se iakoj odzovemo pozivu bolgarskih sodrugov in da jim priskočimo na pomoč z nabiranjem prosovoljnih prispevkov. Izdane so pole za žrtve rudarskega štrajka in na te pole naj se daruje in prispeva tudi za bolgarske sodrugi. Sodrugi iz Srbije, Hrvaške in Bosne so pridno na delu. Ne smemo zaostati mi iz Slovenije. Tudi naši rudarji naj prispevajo po mogočnosti.

**ŽIVELA MEDNARODNA SOLIDARNOST! — SLAVA PADLIM
JUNAKOM — ŽRTVAM BOLGARSKE VLADE! — ŽIVELI BOLGARSKI
DELAVCI IN KMETJE!**

Rudarjem!

Proglas rudarske konference v Ljubljani.

Rudarjem! Sodrugi in sodružice!

Dva meseca smo se borili v revirjih Trboveljske premogokopne družbe, da dosežemo eksistenčni minimum zase in za svoje družine. Podlegli smo v boju, ker se je radikalna Pašičeva vlada postavila s celim svojim državnim aparatom na stran družbe in uvedla v revirjih brezprimeren teror. Imeli smo dovolj odporne sile, da vzdržimo v boju s kapitalisti rudniškega kapitala, podlež pa smo morali, ko je navalila na nas oborožena sila, ki je brezobzirno, gazeč ustavo in zakone, zapirala naše organizacije, plenila naš in naših sodrugov krvavo pristradan denar, gonila z brezobzirno surovostjo naše zapornike v zatohle ječe, kjer se danes sede in zamačajo čakajo odreditve, prepovedala je vse sestanke in shode, onemogočila razširjanje legalnih letakov in s tem končno zadušila stavko. Radikalna vlada se je odkrito postavila na stran Trboveljske premogokop. družbe. Komisija, ki jo je poslala v revirje, je izjavila, da država svoje rudarje v Bosni slabše plača kakor Trboveljska družba. Mesto, da bi bila ta komisija nastopila kot posredovalka, je namignila Trboveljski, naj vstaja na odklonilnem stališču. Vlada je s svojim postopanjem pokazala, da ščili interese profita mednarodnega rudniškega kapitala proti lastnim državljanom. Aten-tali, poskušeni na elektrarno in na ravnateljstvo, so še nepojasneni in njih niti vodijo brezdomno v pisarne družbe. Nudili so vladi priliko, da je nastopila z vso brezobzirnostjo napram stavkojočim. Danes vlada v revirjih izjemno stanje. Na stotine rudarjev je vrženih na cesto in njihove rodbine so izpostavljene gladi. Družba proslavlja svojo zmago, pridobljeno s pomočjo vlade, z orgijami na naših izmučenih telesih. Ker nam vsled vladajočega terorja ni mogoče zborovati v revirjih, smo se zbrali delegati Zveze rudarskih delavcev v Ljubljani.

Sodrugi rudarji!

Pa tudi izdajalci v naših vrstah so pomagali, da smo podlegli. V hrbet so nam padli štrajkbreherji. Poleg tega so se zadržale cele organizacije pasivno, hoteč tako upropasti stavko in ž njo razbili našo zvezo Rudarskih delavcev, da tako izpolnijo želje družbe.

Ne smemo pa pri tem prezreti dejstva, da je ogromna večina rudarjev vstajala požitvovalno do konca. Tem

vrnim borcem naše priznanje in toplja zahvala. Teror je zadušil našo borbo, ali naš borbeni duh je ostal, še trdnjejši, še odločnejši je postal v teh borbenih tednih. Novi borci vstajajo, ki so odločeni, nadaljevati upravičeni boj za eksistenčni minimum in za pravice organizacije. Trboveljska je razposlala črne liste odpuščenih, da jim tako onemogoči dobiti službe drugod. Ali tudi ta peklenski načrt bo oslabil brezuspešen proti vstajajočemu delavskemu razredu.

SODRUGI RUDARJI!

Zveza rudarskih delavcev bo še nadalje vodila boj za vaše pravice, za eksistenčni minimum. Velike žrtve, ki so padle v tem največjem boju, kar ga pomni zgodovina delavskega gibanja v Sloveniji, ne smejo ostati brez uspeha. Družba hoče, da zapustite svojo organizacijo, ker ve, da bo potem lahko brezskrbno delala svoje ogromne profite.

SODRUGI RUDARJI!

Vsi v Zvezo rudarskih delavcev! Zahtevamo takojšnjo odprtitev centrale Z. R. D. in zaprtih podružnic! Zahtevamo, da se izpuste iz zaporov vsi naši zaprti sodrugi!

Zahtevamo, da se odpuščeni sprejmejo takoj zopet na delo!

Apeliramo na celokupni proletarijat, da zbira za žrtve stavke!

Živela naša Zveza rudarskih delavcev!

Živela enolna bojna fronta celokupnega proletarijata!

Ljubljana, 14. oktobra 1923.

Konferenca delegatov
Zveze rudarskih delavcev.

Proti klevetam.

V rudarskih revirjih, osobiito v Trbovljah so pridno na delu radikalci in socijalpatrijolje, ki hočejo po dvemesečni borbi izmučene rudarje zbegati in med njimi v kalnem ribariti. Tudi klerikalci in narod. socijalisti se hočejo z lažmi usidrali v revirjih ter smatirajo, da je baš sedaj, ko so naši zaupniki še v zaporu, najugodnejši čas, da pridobijo omahljivce zase. V pomanjkanju stvarne laži, med katerimi je najbolj razširjen razlogov si ta družba izmišlja razjena ona o zapravljenih milijonskih fondih, katere so si poradelili funkcijonari Z. R. D.

Konferenca ne smatra za potrebno odgovarjati na posamezne izmišljotine o novih oblikah s. Kolšaka, o desetisočih, katere je policija zaplenila pri enem ali drugemu aretiranemu sodruhu, ker o brezpredelnosti takih laži se v revirih lahko prepriča vsak sam ali pa potom sodrugov, ki so bili v celjskih zaporih.

Ker je še danes prolizakonito zapečatena pisarna Z. R. D. v Trbovljah, kjer se nahaja del računov in ker je sodrug Naprednik, blagajnik ZRD še vedno v zaporu, je nemogoče sestaviti bilanco o vseh prejetih in izdanih podporah. Priobčen pa je v 38. št. »Strok. Borbe« seznam celokupno nabranega denarja na pole Z. N. S. O. v Ljubljani, ki se je vporabil za podporo slakovajočih in odpuščenih. Ko pride iz zapora s. Naprednik in ko se odpre sedaj zapečatena pisarna ZDR, se bo lahko izgotovila natančna bilanca, ki bo objavljena v našem časopisu. Toliko glede podpor.

O stavki sami, o vodstvu stavke in poteku stavke pišejo i reformistični »Delavec« i Volkstimme i nacionalna »Nova Pravda«, vsak po svoje, kakor jim pač nese. Krivdo za neuspeh stavke valijo naravnost na nas »komuniste« in sebe predstavljajo kot odrešenike. O radikalih ni vredno izgubljati besed. V svojem 6 mesečnem delovanju v Sloveniji so zagazili tako daleč v korupcijo, da se danes ne morejo ganiti. Eni so že v zaporih radi poneverbe, drugi, ki so še na svobodi in ki še vladajo, se koljejo med seboj in se razkrinkavajo. Radikali bodo utonili v lastnem blatu.

Kot drugi odrešeniki se napihujejo socijalpatrijoli z Arhovo »Unijo«. Oni pravijo, da so že naprej vedeli, da bo ta boj brezuspešen in da bo mnogo žrtv. Dobro, če so to vedeli, zakaj pa niso nastopili in obvarovali rudarje pred polomom? Zakaj niso sodelovali v stavkovnem odboru? Kako naj nazivamo take ljudi, ki vedo, da gre 10.000 rudarjev v brezuspešen boj, pa ne mignejo z mazincem, da bi to preprečili. Ali je to solidarnost, če člani »Unije« raznašajo letake trboveljske družbe in če agilirajo za štrakbreherstvo.

O narodnih socijalistih — zaveznikih »Orjuncjev«, o listih, ki so glasovali za zakon o zaščiti države, je škoda izgubljati besed. Pogledati je treba samo »Novo Pravdo«, njihov časopis, in vidi se, da je v tem listu trboveljska družba anonisira in plačuje drage inserate na cele ¼ strani. Navezani na denar trboveljske družbe, morajo podpirati kapitaliste in to store najbolje tako, da blatijo prave zastopnike rudarjev — zavedne delavce in Z. R. D.

Klerikalci pa so poznani kot kapitalisti in njihove ekspoziture uče delavstvo ponižnosti in popravljenja, izkoriščevanje pa podpirajo v parlamentu in v drugih zastopih.

Vkljub temu da vsi ti »odrešeniki« rudarjev vidijo vladno nasilje, ki ga vrše politične oblasti nad rudarji, niso niti v časopisu niti na drug način protestirali in se zavzeli za nedolžne žrtve, ki ječe še danes po zaporih in ki gladujejo brez dela in zaslužka.

Rudarji! Odprite oči in sodite jih po delu. Vaša rešitev ni pri kapitalističnih radikalcih in klerikalcih, zapeljujejo vas orjunki narodni socijalisti, varajo vas reformistični socijalpatrijoli. Pokažite hrbeť vsem izdajalcem, ki trgujejo za vaše in vaših otrok interese in oklenite močno fronto proletarijata, da bomo se Z. R. D., strnili se vsi izkoriščani v sposobni za obrambo pred enotno fronto kapitalizma, ki vedno hujše prišiska na naše postojanke.

Nasilja in preganjanja, zapori in izgoni naj vam ne vzamejo poguma, podžigajo naj nas k še agilnejšem delu za vaše rudarske pravice in za osvoboditev celokupnega proletarskega razreda izpod jarma kapitalističnega izkoriščevanja in iz gospodarske sužnosli.

Rudarji naprej! Kapitalisti se pripravljajo na nove udarce, mi ne smemo nepripravljeni. Vsi do zadnjega v organizacijo Zvezo rudarskih delavcev.

Ziveli rudarji!

Zivela Zveza rudarskih delavcev!

Zivel razredni boj!

poštena slovenska duša. Na vrhu pa smo že pričeli propadati in gnjiti.

Ti, slovenski S. in H. in S. železničar, pa se vprašaj, ali so naše vrste strnjene in dovolj jake, da se otresemo teh

parasitov? Ali je že vsak član svoje organizacije? Če še ni, ga bo spame-tovala bodočnost.

Sp. Janez.

Iz poročila inšpekcije dela.

(Nadaljevanje.)

Stanje kotlaren,

pravi inšpekcija dela, je dovoljno. To reje ne dobro, ampak dovoljno. Dovoljno je stanje kotlaren baje v Slavoniji, Vojvodini in Sloveniji, slabo pa je v Srbiji in Južni Srbiji. Imamo vtis, da inšpekcija dela ni hotela s pravim stanjem kotlaren v gori omenjenih treh pokrajinah priiti na dan. Pohvaliti podjetnike glede kotlaren sicer ni mogla, da pa nobenemu izmed njih ne skrivi lasu, zato rabi besedo dovoljno. Glede Srbije in Južne Srbije pa je inšpekcija dela najbrže uverjena, da radi razmer v tamošnjih kotlarnah ne bo zakikirikal niti petelin, radi tega pa tudi ne bo nobenega tamošnjega podjetnika zaskalelo, če te razmere označi kot slabe. V svojem poročilu zaznamuje inšpekcija dela tudi veliko pomanjkanje kvalificiranih, za oskrbovanje kotlov primernih moči. Zdi se nam, da se je inšpekcija dela pri tej konstataciji malce vrezala ali pa je na lep način hotela stvar pokazati v drugi luči kakor pa je v resnici. Nepoučen čitatelj lahko misli, da tovarnarji pri najboljši volji ne morejo vposliti kvalificiranih moči, ker jih enostavno ni. Tako trditev odločno zanikavamo. Kvalificiranih delavskih moči za kotlarne je na razpolago dovolj, ali gospodje kapitalisti jih ne marajo, ker so nekvalificirani delavci cenejši. To je pravi vzrok zakaj inšpekcija dela pri svojem poslovanju naleta na toliko nereda v kotlarnah. V slučaju kake nesreče podjetniki škode ne trpe nobene, ker imajo svoje tovarniške objekte, stroje, kotle itd. dobro zavarovane in kaka nesreča včasih dobro pride, ker potem podjetje s pomočjo zavarovalnice modernizirajo. Tisti, ki trpe, so izključno le delavci. To pa kapitalista, kateri je kriv invalidnosti ali celo smrti delavcev in s tem propasti cele delavčeve družine, prav malo briga, ker vzame v delo zopet druge, zdrave. Kaj zdravje, življenje in družine delavcev, glavno je kapitalistu dobiček in zopet dobiček.

Da so naše trditve v skladu z gori označenimi nakanami kapitalistov, nam dokazuje inšpekcija dela v svojem poročilu tam, kjer govori o

opasnosti ognja

v mnogih podjetjih. V Splitu je na primer pogorela tovarna karbida, v Bosni šliri žage itd. Niti ene pokrajine ni, kjer ne bi bilo pogorelo kako podjetje. Vsa ta pogorela podjetja se je zopet vpostavilo. Karakterističen slučaj, ki jasno osvetljuje faktiko kapitalistov, se je pripetil v sedanjih pokrajinah Jugoslavije leta 1913. Takrat je pogorelo okrog 14 parnih mlinov. V teh posameznih pogorelih mlinih se je pri 150—200 delavcih zmelilo dnevno lekom 24 ur kake tri vagone pšenice. Vsi ti mlini so bili zopet vpostavljeni in seveda tako modernizirani, da se v posameznih vpostavljenih mlinih danes v 24 urah, pri znatno znižanem številu delavstva zmelje po 17 in več vagonov pšenice. Najbolj značilno je, da več let niti eden izmed velikih parnih mlinov ni pogorel. Da je v mnogih slučajih požara vzrok podjetniška spekulacija, leži na dlan. Kakor v mlinih, je tudi pri drugih obratih. Neukrotljiva želja kapitalistov se poslužuje vseh sredstev, tudi požarov. Krivdo na požarih pa spretno naprte delavcem. Glede

delavskih stanovanj,

pravi inšpekcija dela, je velika težava, ker je gradbeni material, kakor opeka, apno, les, cement itd., drag. Krivi na pomanjkanju delavskih stanovanj, po poročilu inšpekcije dela, torej niso podjetniki, ampak draginja stavbnega materiala. Kdo ima ta stavbeni material v rokah in kdo ga je podražil, tega inšpekcija dela v svojem poročilu ne

pove. Največ trpe vsled pomanjkanja stanovanj sezijski delavci in delavci pri opekarnah itd., potem gozdni delavci; silno pomanjkanje delavskih stanovanj se v obče opaža tudi pri številnih industrijskih obratih. Poročilo inšpekcije dela sicer povdarja, da zlasti stavbinsko, opekarniško in gozdno delavstvo ter delavstvo žag vsled pomanjkanja ali nezadostnih stanovanj silno trpi, pozablja pa dostaviti, da stavbni material ni tako drag, da si lastniki raznih podjetij ne bi gradili vile in palače, vse to spričo škandalozne stanovanjske mizerije, vsled katere propadajo družine onih delavcev, katerim se imajo za svoj lastni stanovanjski luksuz zahvaliti. Da podkrepimo naše trditve, navajamo za primer, da je lesnoindustrijska delniška družba, katere ima svoja podjetja v Našicah, v Zagrebu zgradila palačo za približno 15 milijonov dinarjev. Druga lesnoindustrijska delniška družba »Gutman« poseduje v Slavoniji nič manj kakor 42.000 jutrov gozdov, ima svojo palačo v Budimpešti; njeni akcionarji stanujejo v luksurijskih vilah, delavstvo lesnoindustrijskih obratov pa navzlic kolosalnim profitom te družbe niti poštenega krova nima nad glavo. Stanovanjska mizerija v rudarskih krajih »Trboveljske premogokopne družbe« je obče znana, družba sama pa si je v Ljubljani zgradila ogromno palačo, katere je vredna najmanj 15 milijonov dinarjev. Takih slučajev bi se dalo naštetih silno mnogo. Vsekakor je dejstvo, da visoke cene stavbnemu materialu na stanovanjski mizeriji pri obratih niso toliko krive, krivo je, da se za delavstvo, ki se kakor prosti ptič nahaja izven zakona, kapitalisti ne smatrajo dolžni skrbeti. Uverjeni smo, da bo napočila doba, ko bo delavstvo spregledalo in z vsemi onimi, ki so krivi vseh teh zločinov, obračunalo. Oglejmo si še

nezgode,

ki tvorijo nemo sliko kapitalističnih hudodelstev nad delavstvom.

Leto 1922 je na neizgodah bogato, čeprav Jugoslavija na industriji ni posebno bogata in je njen značaj pretežno agraren. Število nezgod znaša 2715. Po posameznih panogah industrije izkazuje lesna industrija največje število nezgod, namreč 680. Pri lokomobilah in mlaticah je ponesrečilo 248 delavcev oziroma delavk. Mlinska in druga živežna industrija zaznamuje 293 nezgod. V kovinski industriji je število nezgod znašalo 323. V celotnem številu žrtv kapitala, kakor smo ga navedli zgoraj, so zapopadene tudi nezgode, vsled katerih so prizadeli umrli. Največ smrtnih slučajev zopet zaznamuje lesna industrija, namreč 22. Na drugem mestu se nahaja stavbna industrija z 21 smrtnimi nezgodami, potem lokomobile in mlaticnice z 19 slučajih itd. Navedene številkke o žrtvah, ki so jih doprinesli delavci kapitalu, od daleč niso popolne, ker te številkke veljajo samo za nezgode, katere so bile prijavljene; koliko jih je bilo neprijavljenih, nihče ne ve. Smelo pa lahko trdimo, da jugoslovanski kapitalisti potom svoje industrije pohabijo okoli 3000 delavcev. Obenem pa lahko tudi trdimo, da suhi kruh, ki jim ga kapitalisti režejo, plača delavstvo letno z najmanj 365 življenji. Kje so še rudniki in železnice, ki ne spadajo v poslovni krog inšpekcije dela in zato tudi nezgodni in smrtni slučajih vsled nezgod v njenem poročilu niso zapopadani. Krivi na nesrečah so kajpada delavci sami. Delodajalci najdejo vselej prilike in izgovore, potom katerih se jim vsakokrat posreči zvaliti vso odgovornost na pleča delavcev. Sami si pa umivajo roke. Komisije, ki ob slučajih

Pravična enakost na južni železnici.

Kako veljajo predpisi za posamezne načelnike pri obratnem ravnateljstvu. Glasom cirkularja v »Službenem listu« pridejo v poštev za podporo načelno le prošnje v slučaju smrti, bolezni in drugih nepričakovanih nesrečnih slučajih.

Ako se navadni nastavljenec ali poduradnik posluži te pisane pravice, dobi, ako je srečen, 200 do 300 Din podpore; pravimo, ako je srečen. To je en način. Drug način je, ako zaprosi višji nadzornik z 10.000 K mesečnih dohodkov. Njemu ni potreba, da zbolí ali da ga je doletela kakšna druga nesreča. Zadoštuje, da se pod prošnjo podpiše E. Kraševac, višji nadzornik južne železnice in že dobi 6000 K podpore. Mož je namreč državotvoren in ker so take vrste prošnje plodonosne, napravi to mož večkrat.

Ravnateljstvo južne železnice je začelo lansko leto revidirati rodbinske doklade ter je predpisalo večjemu številu delavcem in uslužbencem v povrnitev 1000 do 1500 Din, ker so jih baje neopravičeno prejeli.

Ravnateljstvo ne more zagovarjati tega koraka, kajti leta 1919 in 1920 je kar mrgolelo samih predpisov, naredb, zakonov; eni so bili za delavstvo, drugi za nastavljenost osebe itd. itd.

Kar je bilo v prilog nastavljenemu osobju ni veljalo za delavstvo; en sam kup zmešnjav. Dolični, ki so to zmešnjavo sestavljali, se sami niso razumeli, kaj so izdali danes in kaj so preklicali jutri. Sedaj lem izpitim telesom južne železnice odtrgavajo mesečno na obroke — denar, kateri je že zdavnaj porabljen in zapravljen. Mislimo, da to delate nalašč — stari gospodje! Da injekcionirate zaspane železničarje in jih polagoma pripravljate v razburjenost in do štrajkov, da tudi tam zaslužite, kakor štrajkbreherji po 1000 in po 2000 Din. Lepi zaslužki, kajne, gospodje,

in to na račun izpitih jugoslovanskih železničarjev.

Ko pride prizadeli potem vprašati, kako je to, da so mu ta mesec odtrgali 200 Din, dobi odgovor: »Bodite zadovoljni, da vas ne izročimo sodišču, ker ste po krivem prejeli denar«. Tako se zadere višji prav po jugoslovanskko. »Ali ne znate in ne veste predpisov, kaj vam pripada in ne pripada — ste opravičili? Vi, gospodje, spadate na založno klop, ako si vaših konfuznih odredb ne zna niko tolmačiti. Zato tudi ni krivda pri delavcu, temveč le pri vas, ker svojih lastnih odredb ne razumele. Ali pa ste se morda polakomnili za liste jundeve groše, ki jih vam daje ravnateljstvo v obliki nagrad, v znesku po 6000 do 8000 kron?

Pri zadnji rudarski stavki, ko je bil režijski premog ukinjen za uslužbenca, to se pravi za nižje uslužbenca, smo videli, kako so za višje uslužbenca imeli premog in kako so ga vozili s kurilniškim konjem. Na vprašanje, kam pa s tovorom? — odgovor g. B. G. itd. Srečni, da se je prepoved ukinila, gredo nižji uslužbenci ponovno prositi za premog, a se jim odgovori: »Počakajte, potrpite, saj vendar vaši sodrugi stavkajo, ali pa jim recite, da naj gredo na delo, da nimate premoga«. Kajne, ironičen odgovor. Kitajcu bi ga zavidali, višjemu slovenskemu uradniku ga privoščimo, ker to ti je element, ošaben in prevzelen napram nižjim, hinavski in lakajski, napram višjim.

Gospodu De Rocu, gen. ravnatelju juž. železnice pa tole: Pazite se teh gospodov okrog sebe! Nobenemu nič ne zaupati, ne verovati, najmanj pa inž. Nacefu. Ne pričajte se sami na lastne oči, na licu mesla! Sprejmite pred se nižjega uslužbenca in ga poslušajte. Tam, v nižjem uslužbencu je še prava

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

večjih nesreč prihajajo na lice mesta, na čudoviti način tudi vselej prihajajo do zaključka, da so nesreče krivi delavci sami. Delavcev oziroma njihovih zaupnikov v takih komisijah seveda ni; in če še upoštevamo, da tak podjetnik običajno povabi komisijo na tečno kosilo ali večerjo, tedaj vemo kako to in zakaj so krivi delavci.

Pred kratkem se je v Osijeku pri neki stavbi zrušil oder. Trije delavci, ki jih je oder pokopal pod seboj, so bili na licu mesta mrtvi. Podrl se je oder radi tega, ker je bil les, iz katerega je bil napravljen, preperel in trhel. In kaj se zgodilo? Vsak pameten človek bi mislil, da je prišel podjetnik Vranka, na čigar stavbi se je nesreča pripetila, pod ključ. Kaj še, namesto njega je policija zaprla proletarce — poslovođjot Vranka pa, ki ni dal pralnega lesa za oder vsled profitaželnosti, je brez skrbi, njemu se ne bo skrivil niti eden las na glavi. To se imenuje pravica! Žene in otroci ubitih delavcev bodo dobili par dinarjev mesečne rente, to je vse, kar ima kapitalistična družba za vdove in sirote, kadar jim uničijo življenja. V ostalem jih mirne vesti prepušča svoji usodi. Na vse konstatacije,

ki jih poročilo inšpekcije dela v svojem poročilu proli podjetnikom navaja, bi človek mislil, da so morale

kazni

na podjetnike kar deževali. Toda počasi, nič tacega! Oni podjetniki, ki so bili kaznovani, so tako redki, kakor bele vrane. Kaj čuda, da podjetniki niti pred oblastjo nimajo niti trohice respektja več, posebno ker najbrže vedo, da imajo inšpekcije dela nalog postopati proli delodajalcem obzirno. Z drugimi besedami se to pravi, naj inšpekcije dela navzlic prilozham delavcev in navzlic obstoječim zakonom ne delajo delodajalcem nobenih težav. Ako bi inšpekcija dela postopala po zakonu in podjetnike kaznovala, bi se inšpekcija dela ne le sama vzdrževala, še prebitek bi imela.

Iz vsega, kar smo navedli, je razvidno, da vse inštitucije, ki jih je dala buržuazija, niso nič drugega, kot žegen sv. Blaža. Na vse se proletarijat zanašati ne more. Edina zanesljiva opora v boju proletarijata je in ostane močna, edinstvena strokovna organizacija na temelju nepomirljive razredne borbe.

pravijo brezposelnost so izdali odlok, da nobeno podjetje ne sme odpustiti nobenega delavca brez odobrenja strokovnih organizacij.

Stavko čeških rudarjev

so reformisti proli volji večine rudarjev zaključili s tem, da so podpisali pogodbo, po kateri se bodo mezde znižale od 10 — 13%. Meščanski listi z veseljem pišejo o uvidevnosti delavskih voditeljev (reformistov) in pravijo, da pomeni konec stavke rudarjev »značen napredek in ozdravljenje gospodarstva in velik korak do konsolidiranja (buržuazne) države.«

Mednarodno delavsko gibanje

je v zadnjih 2 tednih dobilo jasen in nazoren nauk kako izdajajo reformistični socijalpatrijoti delavske interese. V Rumuniji so na državnem kongresu strokovnih organizacij razcepili dosedaj enoine strokovne organizacije. Rdeča strokovna internacionala je pred kongresom izdala poziv na svoje pristase, da ostanejo še naprej v enotnih organizacijah, četudi bi večina glasovala za amsterdamsko internacionalo, ker je enotnost organizacij danes važnejša kot pa formelna pripadnost eni ali drugi internacionali. — V Bolgariji je fašistično-socijalpatrijotska vlada nasilno udušila kmeško-delavsko revolucijo, katero so zemljoradniki in komunisti započeli, da vržejo fašistično vlado. Bolgarska vlada oficijelno poroča, da so mnogi ujeli komunisti izvršili »samomore« ali pa, da so jih pobile »razburjene« ljudske množice, da tako maskira ubojstva, katere so nad zemljoradniki in komunisti izvršili fašisti-makedonskijučki. — V Španiji se je izvršil fašistični prevrat in vpostavljen je vojaška diktatura, ki je v prvi vrsti naperjena proli delavstvu. Za stavkujace so postavljena vojaška sodišča, ki brez preiskave obsojajo na smrt vsakega delavca, katerega ovadi ta ali oni, da je »nezanesljiv«. — Nemška fašistično-socijaldemokratska vlada je prodala Nemčijo francoskim kapitalistom. Da preprečijo upravičene nemire, so nemški socijalpatrijote izdali izjemne zakone, pa ne proli fašistom, ampak proli komunistom. Po zaslugi socijalpatrijotov imajo danes v Nemčiji vso moč monarhistični generali, in če bo nemško delavstvo še kaj časa sledilo socijalpatrijotom, bo kmalu zopet zavladal Wilhelm. Na zahtevo kapitalistov so nemški socijalpatrijote pristali na ukinitve 8urnega delavnika. S podaljšanjem delavnega časa se strinjajo tudi reformistične strokovne organizacije. Pred delavskimi masami opravčujejo reformisti svoje izdajalsko početje s tem, da pravijo, da so izjemni zakoni, oborožitev fašistov in podaljšanje delavnega časa potrebni, ker drugače bo zavladala rdeča diktatura. Fimmen, sekretar amsterdamske internacionala, pa jim je na nekem shodu v Pragi zaklical: »Gorje tistim, ki se boje rdeče diktature, doživeli bodo belo diktaturo«. In beli teror uvajajo reformisti povsod s tem, da odklanjajo enotno fronto z rdečimi strokovnimi organizacijami in s tem, da sodelujejo z buržuazijo na konsolidiranju kapitalističnih držav.

Demonstracije ljubljanske mladine za obrtno nadaljevalne šole.

Najbolj izkoriščani del proletarijata so brez dvoma mladi vajenci in vajenke, ker so brez vsake zaščite in brez vsake obrambe proli njihovim izkoriščevalcem mojstrom in fabrikantom, ki v svoji profitaželnosti ne privoščijo svojim vajencem obrtno nadaljevalnih šol, ker vedo, da bi se marsikateri vajenci potem šolske izobrazbe toliko usposobili, da bi se znali postaviti v bran za svoje pravice. Že 40 let obstajajo zakoni, da morajo vajenci obiskovati šole, a mojstri in fabrikanti se ne zmenijo za zakon. Zato se je 11. oktobra zbrala delavska mladina pred mesnim magistratom v obilnem številu in odločno zahtevala: šole nam dajte! Tista policija, ki je pustila, da so Orjunci streljali na Delavski dom, je sinoči (11.) naenkrat dobila korajžo in aretirala 4 mlade sodruge. (Ko so Orjunci stali pred Delavskim domom, kri-

čali, streljali in bili oboroženi, se policija ni upala nikogar aretirati; zato pa je včeraj bila polna poguma, ko so stali pred njo sestradani sužnji ljubljanskih magnatov in zahtevali, da se izvaja zakon.) Šele na protest vseh mladih sodrugov, ki so izjavili, da se ne ganejo z mesta, dokler se po krivici aretirane ne izpusti, jih je morala policija izpustiti. — S. Lemež je v kratkem govoru pojasnil kje tiči krivda, da šole še niso odprte in pozval mladino, da z enakim navdušenjem nadaljuje svoj upravičeni boj za obrtno nadaljevalne šole. — Gospoda župana bi prosili, da opozori svojega slugo, da smo tudi mladi delavci in vajenci ljudje in občani in da smo si v četrtek prvič in zadnjič pustili dopasti, da je med vrati kričal na nas. Mladina naprej! V četrtek so vam lepo govorili in lepo obljubljali, zahtevajte in skrbite sami, da se bodo obljube tudi izpolnile. Oklenite se vaših neodvisnih strokovnih organizacij in »Proletarske Mladine«.

Konec rudarskega štrajka na Češko-slovaškem.

Češki rudarji so stopili v stavko, da se ubranijo znižanju mezd, kar so zahtevali podjetniki. Stavka je trajala od 20. avgusta do 9. oktobra t. l., t. j. 50 dni (trboveljska 59 dni). Češki meščanski listi pišejo, da sporazum glasi tako, da se bodo mezde takoj znižale od 9 — 13%, v maju 1924 pa za nadaljnjih 5%. Ker bo tudi vlada znižala davke na premog, se bo cena premoga znižala za 10 — 15%. (Za znižanje cen premoga prispevajo delavci 9 do 13%, vlada 1 — 6%, podjetniki kapitalisti pa si bodo obdržali ves dosedanj dobiček.) — Naši češki listi pa pišejo: Češkoslovaški rudarji so zgubili zopet eno bilko vsled pasivnosti in izdajalstva amsterdamskih birokratov in socijalnih demokratov, ki so kot vladna stranka poskusili vse, da so prisilili rudarje na popuščanje. Zgubljena je bitka, ker se ni podvzelo ničesar, da bi se preprečil dovoz štrajkbreherskega premoga iz Poljske. Socijalistično-meščanska vlada je razpuslila cela okrožja rudarskih organizacij in zaplenila slakovne podpore. Rudarji čelga sveta se iz boja čeških rudarjev (pa tudi iz našega pri Trboveljski) učijo, da je z ozirom na splošno ofenzivo rudarskih magnatov neobhodno potrebno, da se združijo vse sile v nacionalnem kakor tudi v internacionalnem obsegu za uspešno obrambo. (Ko dobimo natančnejša poročila, se bomo na štrajk čeških rudarjev še povrnili.)

Gibanje kovinarjev v Kamniku začasno končano.

Iz Kamnika nam poročajo, da so se Svetek, Golmajer in reformistična kompanija pri osrednjem društvu kovinarjev zelo trudili, da so delavce, ki so bili prisiljeni, da sprejmejo usiljeni jim boj, prenehali z borbo za popboljšanje neznoznega položaja. Z grožnjami so preplašili gladne delavce in jim dokazali, da podjetje »ne more več plačati« in da naj počakajo še par tednov, ker bo položaj čez čas boljši. Reformistom so pridno pomagali orožniki, ki so cele dneve stikali za delavskimi zaupniki in vpraševali, kdo hujska delavce. Tako pripravljene delavce so prisilili, da so se proli svoji volji, zapeljani povrnili na delo in se uklonili volji Jelinek-Golmajer-Ogrinovi z golo tolažbo, da bo čez čas boljši. Do takrat pa se bo podjetje pripravilo, nastopilo bo mrzlo zimsko vreme, podjetje se ne bo obvezalo za listi čas za nobene pošiljatve in takrat bo boljši. Za katero stran bo boljši pa naj presodi delavstvo samo.

Ne potujite!

Brivski pomočniki stojijo pred mezd-nim gibanjem. Nihče naj ne potuje v Ljubljano.

Krojaški pomočniki v Novem Sadu, Loznici stavkajo. V Obrenovcu, Sisku in Nišu so pred stavko.

Čevljarski pomočniki v Ljubljani stavkajo.

Zahvala.

Podpisana se zahvaljujem prožnim delavcem za prejetih 100 Din podpore. Franciška Francelj.

G. Nace preganja železničarje.

(Dopis iz Maribora.)

Spontana stavka v delavnici južne železnice v Mariboru, ki je izbruhnila v začetku septembra radi krivic, ki so se godile železničarjem v tej delavnici, je imela najprej za posledico izprljo vseh delavcev iz delavnice. S tem je bila stavka udušena in ko se je delavnica zopet odprla, so šli vsi na delo, razun dvanaesterih, ki so bili odpuščeni.

To se pravi, ti so bili odpuščeni, a ne več sprejeti, dočim so vsi ostali bili tudi odpuščeni, a potem sprejeti. Naredilo se je pa to tako hinavsko in zahtevno, da vsi listi, (vsa delavnica) ki so zopet nastopili delo po izprlji, niti slutili niso, da so bili odpuščeni in na novo sprejeti.

To je bil trik (to je preblag izraz za lopove. Ured.) g. Šega (to ne bomo pozabili Ured.) in obratnega ravnanja sva južne železnice, ki je med tem ravno prehajala pod državno upravo.

Vsi železničarji v delavnici so bili mnenja in prepričani, da je s tem te zadeve konec. Saj je g. minister saobračaja Velizar Janković rekel v svojem proglasu, da se bode obdržalo tudi nadalje na svojih dosedanjih mestih vse osebe, kateremu se prištevajo tudi profesionalni in ostali železniški delavci, ki se na dan prevzemanja teh železnic nahajajo v službi...

Ali to mnenje in prepričanje jih je varalo in besede ministra so le popisan in podpisan papir. Gospoda pri ljubljanskem ravnanstvu dela po svoji. In ta gospoda je izdala sledečo tajno odredbo, ki smo jo dobili v Maribor:

Državna uprava južne železnice v Ljubljani, 20. sept. 1923, štev. 6.813/I.

Delavnica Maribor!

Obveščamo Vas, da je delavce, ki so po zopetni otvoritvi delavnice dne 10. septembra 1923 takoj nastopili službo in isto tudi dejansko nepretrgoma vrše, zaračunali izjemoma do nadaljnjega z istimi plačami in dokladami, kot so jih prejimali dosedaj (poprej).

Pošljite pa nam čimprej seznam delavcev (trokodelcev), katere predlagate z ozirom na njihovo vestno in zadovoljivo službovanje, da se jim čas, ki so ga preje prebili (do izprlji, op. dopisnika) pri železnici ex offo všteje. Ostale delavce pa opozorite, da morajo vložiti za vštete let posebne prošnje na državno upravo južne železnice. (Podčrtali mi. Op. ured.). — Podpisala Šega in Bračič.

Torej sestava bele in črne liste se naj naredi. Bela za one, ki se jih ni bali, da bi godrnjali, če jih vščipne delodajalec po krivici in jih izkorišča. Črna za one, ki so na polu državni upravi južne železnice, ki ji branijo s svojo proletarsko zavednostjo zasluževati nezavedne. Baje jih bo do 200,

ki naj pridejo na črno listo. Te se bo opozorilo, da naj prosijo, da se jim vštejejo leta. In rešile se jim bodo prošnje tako, da se jim sporoči, da so odpuščeni. Imamo še sicer sodnije, ki bodo v kriličnem slučaju to vprašanje rešile na podlagi paragrafov začasnega pravilnika, vendar že naprej opozarjamo, da se iniciatorji preveč igrajo z delavstvom.

Gen. ravnatelj De Roco je še neobveščen o vseh »finesah« gospodov Šega in Bračiča. Istotako g. Milevojevič. Nje je že lahko dobiti na svojo stran in jim očrnil delavstvo. Šega pa stre-mi za tem, da bi naredil kaos na železnici, da bi potem lahko govoril, da samo on lahko vzdržuje red, a nikdo drugi. To je lista dobrot, ki so jo deležni sedaj železničarji v Sloveniji, da se z njimi postopa zahtevno in proti vsem predpisom. In baš listi Šega, sedanjí radikalec, ki je trobil vedno slovenskim železničarjem v ušesa: »Dienst-sprache ist Deutsch« in se je jezil nad slovensko govorico. Tisti Šega, ki je med vojno slovenske železničarje z bajoneti podil na stroj, ker je bila država, njegova Avstrija, v nevarnosti.

Upamo vsaj to, da g. Milevojevič, kot vodja mariborske delavnice, ne bo tako krivičen in delil ene na bele, druge na črne, nego zavzel za vse enako, ker vrše vsi svojo službo. Upamo tudi, da g. generalni ravnatelj De Roco spozna kam pes tace moli, in ne bo podpisal črne liste, ki bi pomenila odpust železničarjev, g. Šegu na ljubo.

Sicer pa bomo videli. Gospod Šega, ali na to nikdar ne mislite, da tudi mi lahko sestavimo črno listo?

Pregled.

Diktatura kapitala v Nemčiji.

V Nemčiji so socijalpatrijote šli v vlado s fašisti in stvorili »veliko koalicijo«. Odklonili so pa predlog komunistov, da ž njimi sestavijo delavsko-kmeško vlado. Posledice te zveze se kažejo. V interesu »države« (kapitalistov) so pristali reformisti na odpravo 8urnega delavnika in rudarska podjetja so v sporazumu s patrijoti izdala razglase, v katerih naznanjajo, da se z 8. oktobrom vpelje predvojni delavni čas in da se čas za pohod na delavno mesto (Ein- und Ausfahrtzeit) ne računa več v plačan delavni čas. Komunisti so v posebnih letakih pozvali delavstvo, da se tej zahtevi podjetnikov ne odzove in da se trdno drži 8urnega delavnika.

Kako komunisti odpravljajo brezposelnost.

Na Saškem (Nemčija) so stopili komunisti z neodvisnimi socijalisti (U. S. P. D.) v vlado in da zmanjšajo in od-

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

Kongres krojačev za Slovenijo.

21. oktobra ov. god. održaće se kongres Krojačkog saveza za Sloveniju, na kome će, na žalost, samo kao gost, prisustvovati delegat Saveza radnika-ca šivačko-odjevne industrije i obrta Jugoslavije, Beograd. Onaj je savez ujedinjen za celu zemlju izuzimajući slovenačke pokrajine; činiv je i još uvek čini napore za ujedinjenje i te pokrajine i što da sad nije uspeo, ima se zahvaliti Strukovnoj komisiji koja sprovodi svoju partijsku politiku i po cenu razcepa pojedinih struka u zemlji.

Savez iz Beograda ima 40 svojih filijala sa 3000 članova i do sada je u svakoj filijali sproveo tarifu i do danas je sukcesivno, samo podizao te, jednom već utvrdjene, uslove. Toga radi danas se nalazi u jednoj tarifnoj kompaniji u kojoj učestvuje 26 saveznih filijala (za podizanje dosadanih uslova). Skoro polovina toga završena je sa uspehom, uslalo je još u procesu pokreta.

Savez za Sloveniju iz Ljubljane ima 5 do 6 svojih filijala sa oko 300 članova i njihova je radna tarifa daleko izpod ove, tako da radnici iz Slovenije svakodnevno imigriraju na teritoriju ujedinjenog saveza Jugoslavije i vrlo često oba-

raju tamo stečene uslove. To je velika šteta koju krojačkim radnicima ona pocepanost donosi, a druga još veća jeste ta, što se poslodavci na teritoriju ujedinjenog saveza više upiru radnicima u tarifnim pregovorima, pozivajući se na svoje konkurente u Sloveniji, koji imaju radnu snagu jeftinije.

Savez iz Beograda je slovenačkom savezu činio napomene u tom pitanju, ali se iz Ljubljane uvek donali razni i smršeni izgovori, tako da i posle 5 godina rada na tome, do ujedinjenja snaga nije došlo! — Savez iz Beograda će, u licu svoga delegata, na ovome kongresu, još jednom, ali i poslednji put, opomenuti birokraciju Strukovne komisije u Ljubljani, pa u slučaju, da se ona opet ogluši — obrati će se radnicima Slovenije i s njima rešiti pitanje ujedinjenja! Samo se odsadašnji kaos u jednoj struci više dopustiti nemože.

Nadamo se, da će drugovi krojački radnici Slovenije razumeti svoj položaj i da će u tome pravcu svojih interesa delegirati svoje predstavnike na ovaj kongres, koga ćemo mi najtoplije pozdraviti.

Izprtje v tovarni „Titan“ v Kamniku.

Ravnatelj tovarne »Titan« na Perovem pri Kamniku, Josip Jelinek je dne 6. oktobra izprl celokupno delavstvo v tovarni, po številu 390.

Kako, da je prišlo do tako brutalnega nastopa od strani podjetja, hočem tukaj nakratko opisati vsem delavcem v poduk in dokazilo, kako nastopa reakcija vsak dan osrečje in izvaja in tlači že itak do kosti izmозgani proletarijat.

Delavstvo je vložilo po svoji strokovni organizaciji zahteve, ki so tako minimalne, da bi jim podjetje lahko takoj ugodilo, zahtevalo se je:

1. Zahtevamo pred vsem 30% povišanja plač,
2. regulacija akordnih postavk,
3. vajencem se naj poviša plača v isti višini kot ostalim, ter se naj vsakemu nabavi po en par čevljev,
4. določbe, ki so že itak v zakonu o zaščiti delavcem predvidene, naj se izvršijo.

Ako se pomisli, da dela v podjetju 100 žensk, ki imajo po 10 K na uro, to je 480 K na teden, okrog 150 delavcev moških in profesoristih, ki imajo do 18 K na uro, to je povprečni zaslužek na teden 672 K.

Eksistenčni minimum za septembrer znaša 9.400 K. Naslano tukaj mesečni primanjkljaj 7000 K. Ker je faktični zaslužek še manjši kakor gori navedene številke, ker se na delavstvo priliska, da dela v akordu, ter se je zadnji teden dogodilo, da okrog 25 delavcev ni dobilo niti urnih mezd izplačanih, ki jih je pa delalo, kar je v nasprotju z zakonom o zaščiti delavcev, je delavstvo eno-

glasno sklenilo, da toliko časa ne bo delalo v akordu in nobenih nadur, dokler se zahteve, stavljene v spomenici, ne sprejmejo.

Nato je ravnatelj izjavil, da ako vztrajamo pri tem sklepu, izpre vse delavstvo in kdor se v teku 24. ur po izprtu ne povrne na delo, bo odpuščen.

Ali pri tem se je tovarnar temeljito uračunal. Ni računal na to, da bo delavstvo tako enotno in složno. Poskušal je z vsemi sredstvi, z nabijanjem letakov, polnih zavijanj itd. Ali delavstvo se je pripravljalo dobro skozi 4 leta in je pripravljeno ta boj, ki mu je vsiljen, voditi do zmage.

Jasno je pa pokazala že prvi dan vsa vnema tukajšnje žandarmerije posebno pa g. okr. stražmojstra Jereba, ki je že na vse zgodaj povpraševal po zaupnikih in se tako vnel za svojo službo, da se že skoro vidi, da se hočejo oblastva tudi v tem slučaju skoro golovo poslavlili odkrito na stran kapitalista.

Mi povemo samo eno, da je delavstvo tako kompaktno in složno, da se podjetju ne bo posrečilo zlomiti našega odpora in solidarnosti.

Prosimo pa vse delavske časopise, da to ponatisnejo in da noben delavec ne išče dela v lukajšnjem podjetju.

Naj živi solidarnost proletarijata!
Naj živi nepomirljiv razredni boj!
Proč z izkoriščanjem!
Proč s kapitalizmom!
Naj živi probujenje in borba kamniškega proletarijata!

Izprti kovinarji.

Dopisi.

Razdelitev stanovanj v železničarski stanovanjski hiši v Ljubljani.

Sedaj se dozidava nova stanovanjska hiša z 8 stanovanji po 3 sobe in kuhinjo ter priliklinami. Ta stanovanja so se lepo razdelila tako pod roko. In ko so bila razdeljena, je ravnateljstvo železnice izdalo nekako obvestilo, da kdor je potreben stanovanja, naj vloži prošnjo. Mnogo nas je železničarjev, ki smo potrebni. V podstrešjih in kletih spimo sedaj in stanujemo. V vagonih se valjamo in živimo kot cigani, izpostavljeni mi in otroci in žene vsakovršnim boleznim. In smo vložili prošnje. Čakali smo rešitve in ni je bilo od nikoder. Zavzeli pa smo se, ko smo zvedeli, da se je nakazalo stanovanje dvema samcema (g. Deržiču in Dr. Sadilu). Res se je Deržič te dni oženil, a menda zato, da je dobil stanovanje. Med tem pa, ko se drugim uradnikom z družinami (po 4 in še več oseb), ki stanujejo 50 km daleč ni nakazalo stanovanje. Pri tem moramo omeniti, da g. Deržič izvanredno napreduje, čeprav so stavkujoče črtali. In on je baje tudi stavkal, kakor piše »Nova Pravda« (če se ne laže, kajpada. Op. ur.). Vse

to je dobrota protekcije, ki zavezuje pravičnosti oči. Mi železničarji-uradniki, če si ogledamo zadnji članek v »Slov. Narodu«, kje je boljše, vidimo presneto pičlo dobroto. Korupcijo pa vidimo, večjo kot kdaj poprej in že se nas loteva misel: Čemvečji falot, temboljše ti gre. Menda bo trebalo kreniti na to pot in poslanima vsi falotje. In dobro se nam bo godilo v državi SHS.

Vprašanje železničarjev na gospoda inženirja Šego.

Nas, železničarje, močno zanima, če se daste tudi Vi, g. inž. Šega, napisati na črno listo za redukcijo, kakor to hočete z mariborskimi železničarji narediti? Namreč tudi pri Vas je »nedostatek«, saj veste, glede tistega klavirja, ki ste ga »rekvirirali« in dali prenesti v svoje stanovanje, a Vam ga je policija zopet nazaj rekvirirala. Mislimo, da spadate na črno listo, ker smo profitemu, da bi naš višji, posebno pa ravnatelj, se bavil z »rekvizicijami« klavirjev. S kakšnim »pufarjem« bi še nič ne dejali, ali s klavirjem? Nak... Pa ne jezite se! Drugič pa kaj o demontiranih vagonih. Ko bodo pa odpuščeni mariborski sodrugi, bomo pa Vam na čast izdali poseben pominski list in ga razširili od Triglava do Soluna.

Ljubljana. (Živilski delavci.) V torek 9. oktobra 1923 se je vršil izredni občni zbor Osrednjega društva živilskih delavcev, podružnica pivovarna »Union«, v prostorih gostilne Reininghaus v Šiški, katerega se je udeležilo okrog 40 članov. Na tem občnem zboru je govoril g. Svetek kot glavni referent in predsednik strokovne komisije za Slovenijo. Kot zastopnika pekovskih pomočnikov sta se prijavila pri točki razno k besedi ss. Praprotnik in Vergl in predložila resolucijo pekovskih pomočnikov, v kateri pojasnjujejo članom Osrednjega društva iz pivovarne »Union«, zakaj so se pekovski pomočniki ločili od strokovne komisije. Resolucija je seveda prišla pod cenzuro g. Svetka, katere pa on ni pustil, da se jo prečita s pripombo, da se samo lažemo in razbijamo organizacije. Gospod Štern, cent. predsednik Osrednjega društva živilskih delavcev, pa se je v svoji vinjenosti spozabil in povedal resnico, ko je rekel s. Praprotniku, ali si prišel, da nas boš razkrinkaval, pa nas ne boš. Opažali je bilo opozicijo trezno-mislečih sodrugov, kateri so metali g. Sternu težke očilke, da je imel zvezo z ravnateljstvom in da je denuncijant, to se je slišalo od njegovih sodelavcev pivovarne »Union«. Razvidi se, da propadajo birokratske strokovne organizacije in da se je proletarijat začel ujedinjevati v enotno fronto proletarijata, čeprav proti volji voditeljev.

Studenci pri Mariboru. Vest mi ne da miru, da bi se še enkrat ne dotaknil naše slavne požarne brambe in njene vzornega delovanja za »dobrobit« občanov. Znana stvar je že namreč, da je studeniška požarna bramba v slučaju kake nesreče vedno zadnja na mestu, pri prirejanju veselice in krogarji v teh slabih časih pa vedno prva. Prirejajo veselice, zabave in godovanja kar sredi meseca. Ko jih je nekdo opozoril, da ne bo ravno prevelikega poseta, ker železničarji, katerih je v Studencih velika večina, nimajo denarja, so se pobahali, da na železničarske groše ne reflektirajo več, da imajo že drugih gostov dovolj zagotovljenih. Mi to dobro vemo, v začetku so vam bili naši groši dobri, sedaj pa, ko kar rožljate s tisočaki in jih lahko kar po desetisoč v enem večeru požnete k vragu, (Gašparov god in slavnosna pojedina z muziko v Razvanju) sedaj seveda nas ni treba. Mi se tudi ne pulimo za vašo blagohotno naklonjenost, posebno pa smo si dobro zapomnili vaše lrobenanje in alarmiranje 3. avgusta in si bo vsak proklete dobro premislil, preden vam bo nesel kak dinar v vaš krogarski fond. Popivali znate, to vam prav radi priznamo, kako pa izgledajo vaše gasilne priprave in vaš avlo — to vas pa ne zanima toliko. Razvidno je iz večkratnih »faklzugov«, obhodov po studeniških ulicah, ob času ko že pošten zemljan počiva in vaših podoknic, da si hočete s tem pridobiti zaupanje, češ, mi smo »Paradefuerwehr«, za pomoč v nesrečah smo itak za nič. — Pojavi se požar, gasilca dolgo časa nobenega od nikoder, ko čez pol večnosti šofer triumfalno s »tra-ra« odpelje — 50 korakov — defekt v motorju, ne gre naprej, ne nazaj. Medtem je seveda nevarnost že odstranjena — požar udušen. — Takole izgleda pri nas v Studencih ob takih prilikah. »Plozati« znajo in klicati železničarje na orožne vaje po nepotrebnem, veselice prirejati tudi, svoj poklic pa zanemarjajo. Zato si ne morem kaj, da ne bi vzkliknil: »Živeli naši gasilci med lačnimi železničarji!« Opazovalec.

Za stavkujoče, zaprte in odpuščene rudarje.

Ker so med rudarsko stavko oblasti pričele zasledovati celo one sodruge, ki so nabirali za stavkujoče, smo prekinili z objavljanjem nabranih prostovoljnih prispevkov. V 29. 30. št. Strokovne Borbe smo dvakrat sicer objavili že en del, da bo pregled točnejši, objavljamo danes vse, kar je do 12. 10. sprejela Z. U. S. O. za rudarje, torej še enkrat tudi ono, kar je že bilo objavljeno v 29. in 30. šte. Str. Borbe. — Z objavo denarja, kar ga je sprejela ZRD v Trbovljah, bomo morali po-

čakali, dokler se ne odpre pisarna ZRD v Trbovljah in dokler ne pride iz zapora blagajnik s. Naprudnik. Denar, poslan direktno v Trbovlje, torej ni zapaden v tej objavi. — Imenoma vseh darovalcev ne moremo objaviti, ker bi prvi objava vseh imen porabila veliko prostora, drugič pa je orožništvo v Trbovljah in policija v Ljubljani zaplenila nabiralne pole, ter imamo pač podatke koliko se je nabralo na katero polo, ne pa imen. — Brez pol se je nabralo: »Svoboda«, Bled 50 Din; sodr. Skuk 313.25 Din; akc. odbor 1000 Din; na shodu 16. 8. v Ljubljani 455.50 Din; sodr. Keršič, Rakek 540 Din; sodr. Usar, Tržič 21 Din; sodr. Jagodič, drž. žel. 281.75 Din; sodr. Novak, obč. svet. 51.50 Din; sodr. Jank, Bled 167 Din; »Organizovani Rad.« 17.605 Din; sodr. Divjak 70 Din; sodr. Zupančič 20 Din; Rudnik Krmelj 283.75 Din; s. Žorga 20 dinarjev; delavci Irvdke Kasal, Hrasnik 200 Din. — Na pole se je nabralo: Pola št. 1, sodr. Bruder 60 Din; 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, s. Pokovec 452.75 Din; 8, s. Bruder 60 Din; 11, s. Vala 153 Din; 12, Lorbek 96 Din; 14, s. Blažič 76 Din; 15, s. Culjker 9 Din; 16, s. Culjker 240 Din; 17, s. Selan 30 Din; 18, s. Vehar 176 Din; 19, s. Grajžler 195 Din; 20, s. Vehar 47 Din; 21, s. J. Žorga 715.25 Din; 24, s. Magde 334.25 Din; 28, podr. lesnih delavcev Maribor 102 Din; 29, s. Muta 93 Din; 31, s. Roglič 165 Din; 33, 34, sodruga Kodrič in Zupanc 511 Din; 36, s. Stolcer 58.50 Din; 37, s. Gradišnik 25 Din; 38, s. Tršek 382.25 Din; 39, s. Kusl 422.25 Din; 45, sodr. Wankmüller 185.75 Din; 46, Kamnik 82.25 Din; 47, Kamnik 170 Din; 48, Kamnik 100.75 Din; 49, Kamnik 226 Din; 50, Kamnik 131.50 dinarjev; 70, s. Auman 164.50 Din; 71, s. Kusold 125.75 Din; 72, s. Mračun, Kováč 55 Din; 73, Jamnik 113.75 Din; 74, s. Zvagler 56 Din; 75, s. Magerle 118.50 dinarjev; 76, s. Bandel Avg. 174.25 Din; 77, s. Hariš 57 Din; 78, 79, 80, sodr. iz Lilije 372.75 Din; 82, s. Magerle 12 Din; 83, s. Zlatnar P. 87.50 Din; 84, s. Zlatnar P. 167.50 Din; 85, s. Magerle 87 Din; 86, s. Turk Miha 65.25 Din; 98, sodrug iz Kamnika 185.25 Din; 99, sodrug iz Kamnika 145.75 Din; 100, s. Kaiser 208.50 dinarjev; 104, s. Arčon 30 Din; 105, s. Usar 52.50 Din; 106, s. Habe 74.50 Din; 107, s. Mikec 166.25 Din; 109, s. Osterc 603 Din; 125, s. Bricelj, Bezovšek 369.50 dinarjev; 136, s. Jamnik 95 Din; 137, s. Valenčič 306 Din; 138, s. I. Čeč 180 Din; 140, s. Dobnikar 151.50 Din; 142, sodr. Kink 118 Din; 144, s. Kusold 149.50 Din; 180, s. Bukovnik 508.50 Din; 211, sodr. Osterc 278 Din; 212, s. Žorga Rud. 159 dinarjev; 214, sodr. Zupančič 67.25 Din; 215, s. Taufer 66.50 Din; 216, s. Eržen 115 Din; 217, mestni uslužbenci 517.50 dinarjev; 219, s. Vodičar 200 Din; 220, s. Vala 86.50 Din; 221, s. Senica 263.50 dinarjev; 222, s. Senica 194 Din; 223, s. Kaiser 200; sodr. Maiko 228 Din; s. Kalčič 7680 Din. Skupaj 40.444 Din.

Širite „Strokovno Borbo“!

Iz uredništva:

Podlistek »Proletarci« je moral vsled preobilice drugega gradiva danes izostati.

Obveščamo naše sodruge, da Mlakar Jože, bivši železničar na Jesenicah, ni identičen z Mlakarjem, o katerem smo pisali v 37. številki »Strokovne Borbe« pod naslovom: Rudarji! Čuvajte se pred propalicami! — To je Mlakar Valentin iz Zagorja, bivši komunistični poslanec, katerega so sedaj kupili radikali.

Vsem dopisnikom naznanjamo še enkrat, da je treba dopise pisati s črnilom, ne s svinčnikom in samo na eno stran papirja. To ni naša kaprica, ampak tako zahteva od nas slavec v tiskarni, ki pri električni luči ne more čitati s svinčnikom pisane rokopise. Med vrstami in ob levem robu je treba pustiti precej praznega prostora za eventualne popravke. To naj opoštevaajo vsi sodrugi, ki nam nočejo delati nepotrebnega posla, ki nam krade dragocen čas. Sicer pa pošiljate premalo dopisov.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.
Odgovorni urednik: Pavlič Hinko.
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.